

FARSTA STADSDELSFÖRVALTNING
IDROTTSFÖRVALTNINGEN
UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SDF DNR 1.2.1-
572/2010
IDF DNR 414-1003/2010
UTBF DNR 10-400/7871
SID 1 (19)
2011-01-27

Handläggare:

Stadsdelsförvaltningen: Thomas Kultti, 08-508 19 101

Idrottsförvaltningen: Åke Roxberger, 08-508 26 745

Utbildningsförvaltningen: Bo Karlsson, 070-582 50 30

Till
Utbildningsnämnden
2010-02-17

Förslag till idrottsprofilering i Farsta stadsdelsområde

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner för sin del förslaget till idrottsprofilering i Farsta stadsdelsområde enligt uppdrag från kommunfullmäktige inom ramen för visionen för Söderort 2030, och överlämnar det till kommunfullmäktige.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att återkomma med konkreta förslag till genomförande.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Thomas Persson
förvaltningsdirektör
utbildningsförvaltningen

Olof Öhman
förvaltningsdirektör
idrottsförvaltningen

Sammanfattning

Inom ramen för kommunfullmäktiges vision för söderort 2030 har Farsta stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen gemensamt tagit fram ett underlag för idrottsprofilering inom stadsdelsnämndens och idrotts-

nämndens verksamheter och utbildningsförvaltningens skolor inom stadsdelsområdet. Syftet är att Farsta ska utgöra ett nav för idrott och hälsa i hela staden.

Ärendets beredning

För ärendets beredning har Farsta stadsdelsförvaltning, idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen inrättat en styrgrupp bestående av de ansvariga förvaltningscheferna. Ärendet har utarbetats av en projektgrupp med representanter för de tre förvaltningarna, i samråd med berörda skolor, föreningsliv och verksamheter inom staden. Organisationen bör finnas kvar för fortsatt samordning av idrottsatsningen i Farsta.

Ärendet bordlades i alla tre berörda nämnder i december 2010. Vid förnyad behandling januari 2011 återremitterades ärendet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 12 april 2010 (dnr 302-838/2009) om programmet **Söderort 2030 – en framtidsvision samt strategi för Söderorts utveckling**. Inom ramen för programmet fick Farsta stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden och idrottsnämnden i uppdrag ”...att återkomma med förslag om en särskild idrottsprofil för skolorna i Farsta.”

Stadsledningskontoret anförde i remissbehandlingen bland annat följande:

”I diskussioner kring Söderortsvisionen har frågan kommit upp om att profilera vissa områden utifrån idrott och eller kultur. I Farsta finns en idrottsprofil på gymnasiet och många grundskolor arbetar också särskilt med idrott. I stadsdelen finns ett rikt idrottsliv. Stadsledningskontoret föreslår att staden inom ramen för det fortsatta arbetet kring utvecklingen av Farsta beaktar frågan om tydligare idrottsprofilering av hela stadsdelen. Stadsdelsnämnden Farsta föreslås få i uppdrag att tillsammans med utbildningsnämnden och idrottsnämnden pröva frågan närmare.

Det är av stor generell vikt för trivsel och utvecklingen av hela Söderort att det finns ett rikt utbud av idrott, fritid och kultur. Berörda nämnder bör särskilt beakta detta. Inom ramen för detta måste det i all planering också bevakas att det finns en god tillgång på möteslokaler. Ett ökat samnyttjande av skollokaler också för mötes- och föreningsverksamhet kan vara en väg för att främja lokal verksamhet.”

Förvaltningarnas synpunkter och förslag

Perspektiv på idrottsprofilering

Enligt förvaltningarnas mening bör profileringen omfatta både hälsa i bred mening och idrott i betydelsena breddidrott, talangutveckling och elit. Profileringen bör ha ett tydligt folkhälsoperspektiv. Folkhälsa, bredd- och elitidrott betingar varandra. En satsning på rörelse, hälsa och breddidrott skapar en jordmån för utveckling av framgångsrika idrottsmän och kvinnor i världsklass. Samtidigt kan framgångsrika idrottsmän och kvinnor inspirera fler till rörelse, motion och idrott.

Profileringen av skolorna i Farsta har ett självklart och övergripande syfte, att stödja elevernas lärande. Den ska vara en del i förverkligandet av visionen om en skola i världsklass, dvs en skola som är världsbäst för varje elev, som ger utbildning och kunskaper i världsklass och som förbereder elever på att bli världsmedborgare. Alla Stockholms skolor ska ha fokus på kunskap och lärande. Idrottsprofileringen förväntas bidra till förbättrade kunskapsresultat på flera sätt. Genom idrotten lär sig elever att sätta mål och sedan arbeta hårt och medvetet för att uppnå målen. Genom en satsning på hälsa, rörelse och idrott kan Farstas skolor stärka sin attraktivitet och därmed få fler studiemotiverade elever. Studiemotiverade elever tjänar som föredömen och påverkar hela skol- och inlärningsmiljön i positiv riktning. En gemensam profilering av skolorna i Farsta leder också till ett bättre samarbete mellan grund- och gymnasieskola.

Förvaltningarna vill även framhålla att den profilering som föreslås också kan bidra verksamt till att motverka segregering. Inom såväl spontanidrott som organiserad idrottsverksamhet ges barn och ungdomar möjlighet att umgås och lära känna varandra oberoende av sociala och etniska barriärer. För många barn och ungdomar i Farsta stadsdelsområde kan idrotten bli en väg som leder mot ökad positiv kontakt med och integration i majoritetssamhället.

Förvaltningarna vill understryka att profilering mot idrott och hälsa inte utesluter andra inriktningar. Satsningen på idrott, rörelse och hälsa får inte bli exkluderande för ungdomar med andra intresseinriktningar. T ex är utveckling av kulturlivet högt prioriterat i Farsta stadsdelsområde och Farsta stadsdelsförvaltning och kulturförvaltningen ska utveckla samverkan gällande dans och rytmik inom Kulturskolan. Befintliga kulturprofiler på skolorna förutsätts vara kvar. Satsningen får inte heller beröva skolor och förskolor möjligheten att utveckla även andra inriktningar utifrån den enskilda skolans eller förskolans förutsättningar. Ambitionen att utveckla idrottsprofil i Farsta stadsdelsnämndsområde kan belysas ur tre perspektiv, ett stadsdelsnämndsperspektiv, ett utbildningsperspektiv och ett idrottsligt perspektiv.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
SDF DNR 1.2.1-572/2010
IDF DNR 414-1003/2010
UTBF DNR 10-400/7871
SID 4 (19)

I. Stadsdelsperspektivet

Jämfört med stadens genomsnitt kännetecknas Farsta stadsdelsnämndsområde av en befolkning med låg utbildningsnivå och låga inkomster. 36,9 % av befolkningen inom stadsdelsnämndsområdet har eftergymnasial utbildning mot 44,1 % i söderort och 51,8 % i hela staden (2007). Medelinkomsten för befolkningen 20-64 år var år 2007 237 000 kr mot 250 000 i söderort och 285 000 i staden. Ohälsotalen är höga, 35,2 dagar per person och år mot 31,3 i Söderort och 27,9 i staden (2007). Psykisk ohälsa bland unga uppmärksammas bland annat inom projektet Modellområde Farsta. Samtidigt har området också många stora fördelar. Till dem hör goda naturliga och infrastrukturella förutsättningar för rörelse, motion och idrott.

En idrotts- och hälsoprofil inom stadsdelsnämndens verksamheter för barn och ungdom medför att barn och ungdomar under sin uppväxt ges möjlighet att komma i kontakt med motion, hälsa och idrott. Inom stadsdelsnämndens verksamheter finns de fysiska möjligheterna och den pedagogiska kunskapen om hur rörelse, motion och idrott främjar folkhälsa och förbättrar skolprestationer. Alla barn och ungdomar ska få möjligheter att prova på olika aktiviteter inom idrott, dans och kultur. Ur stadsdelsnämndsperspektivet är det viktigt att idrottsprofileringen inkluderar flickors idrottsutövande och beaktar hur intresset för idrott kan väckas hos unga flickor. Andelen flickor som är aktiva i organiserad idrott ska öka.

En satsning på idrottsprofilering kan bli ett verksamt medel att nå högt ställda mål inom både folkhälsa och när det gäller att göra Farsta stadsdelsområde mer attraktivt och stärka dess varumärke.

Naturliga resurser

Farsta rymmer naturområden med vackra promenad- och motions slingor bland annat vid sjön Magelungen. Farsta sim- och idrottshall erbjuder goda förutsättningar för handboll, basket, innebandy, volleyboll, bordtennis, simning, judo, skytte mm. Utöver Farstahallen finns stora idrottshallar i Gubbängen och Sköndal. Farsta idrottsplats erbjuder goda förutsättningar för fotboll, ishockey och friidrott. I närbelägna Ågesta finns ett fantastiskt friluftsområde med motions- och skidspår, utegym, vandringsstigar mm. Inom stadsdelsområdet finns två ridskolor. Här finns också en golfbana av god kvalitet som även erbjuder möjligheter till skidåkning vintertid. Några av länets allra bästa områden för orientering finns i närområdet. I Magelungen finns en roddanläggning och vintertid finns möjlighet till långfärdsskridsko på plogad bana.

Social stabilitet

Det finns goda skäl att tro att aktivt deltagande i idrottsföreningar medverkar till social stabilitet, inte bara för deltagande barn och ungdomar, utan också för deras föräldrar. Engagemang i förening och i barnens idrottsutövande kan bidra till att minska utanförskap och sociala problem.

Ohälsotal

Det är ostridigt att motion och rörelse motverkar sjukdom och bidrar till ett allmänt välmående. En befolkning som grundlägger goda motions- och aktivitetsvanor under sin uppväxt kan förväntas bli friskare. Barn och unga som dras in i aktiviteter av rörelse, motion, idrottsutövande och föreningsaktivitet kan förväntas drabbas av psykisk ohälsa i mindre utsträckning än annars.

Attraktivitet/varumärke

Skolornas kvalitet är en lokaliseringfaktor av växande betydelse för såväl boende som näringsliv. Vi vet idag att skolornas kvalitet och anseende i ett område är en betydelsefull faktor i föräldrarnas val av bostadsort. En stimulerande, innovativ och kunskapsbaserad skola med goda kunskapsresultat bör, tillsammans med en sportsligt inriktad skolmiljö, vara attraktivt för familjer som söker ny bostadsort, liksom för företagare och entreprenörer som söker etablering i Stockholmsområdet.

En stor del av näringslivet använder just idrott för att stärka sitt varumärke och för marknadsföring. En tydlig profilering av idrott som är starkt förknippat med Farsta stadsdelsnämndsområde ger goda förutsättningar i arbetet med att utveckla näringslivet. En idrottsprofilering av Farsta sammanfaller väl med intentionerna i Farsta Large, ett pilotprojekt i samarbete mellan Stockholms stad och bygg- och fastighetsbranschen. Projektets syfte är att utveckla Farsta som tyngdpunkt i visionen om en attraktiv utveckling av Stockholms ytterstad.

II. Utbildningsperspektivet

Det är viktigt för Stockholms utveckling att ha bra skolor i hela staden. Skolorna i Farsta är bra men kan bli bättre. För att leva upp till stadens vision om en skola i världsklass måste skolorna i Farsta i likhet med övriga skolor förbättra sina kunskapsresultat.

En stor del av eleverna i stadsdelsnämndsområdets skolor kommer från miljöer med svag socioekonomisk ställning. Sambanden mellan elevernas bakgrund och

deras kunskapsresultat är starka i hela staden. Den stora utmaningen för skolorna i Farsta är att ge utbildning av så god kvalitet att alla elever kan nå målen. Utbildningen måste kunna kompensera för t ex språksvårigheter och brist på studietraditioner i hemmet. Skolorna i Farsta ska vara ”världsbäst för varje elev” så att alla elever kan utvecklas till höjden av sin förmåga.

Den skärpta konkurrens som följer av det fria skolvalet ställer skolorna inför nya utmaningar. För att kunna förbli skolor som präglas av social och etnisk mångfald måste skolorna i Farsta stärka sin attraktionskraft. Det bör finnas profiler som attraherar elever både från närområdet och från andra delar av staden.

Farsta gymnasium har lyckats vända en negativ trend och har trots minskade årskullar och skärpt konkurrens förbättrat såväl sökandetal som kunskapsresultat under de senaste åren. Skolans idrottssatsning har, tillsammans med andra insatser, som ökad fokusering på lärandet och satsningar på ordning och reda, trygghet och studiero, varit avgörande för framgången. På Farsta gymnasium har idrottsprofileringen också kombinerats med satsning på hälsa i vid mening för alla elever. Idrottsklasserna på t ex Gubbängsskolan och Hökarängsskolan bidrar verksamt till dessa skolors rekrytering av studiemotiverade elever. Skolorna vill bygga vidare på och utveckla det som hittillsvarande idrottssatsningar visat sig kunna ge. Med hjälp av sina profilsatsningar, utöver idrott för närvarande i första hand kultur, kan skolorna stärka sin position på skolmarknaden och få förbättrade möjligheter att lyckas med huvuduppdraget, elevernas lärande. På motsvarande sätt som på Farsta gymnasium vill skolorna stimulera, inte bara idrottseleverna, utan alla sina elever till ökad hälsomedvetenhet och ökat intresse för motion och rörelse.

En satsning på profilering på rörelse, häls och idrott kan – vid sidan av andra profileringar – bli ett verksamt medel för att nå högt ställda mål, både när det gäller elevernas lärande och utveckling och när det gäller skolornas attraktionskraft.

Positiva förebilder

Idrottssatsande elever har, enligt skolornas erfarenheter, ofta en hög ambitionsnivå. De är vana vid att arbeta hårt och disciplinerat för att nå sina mål. Därigenom kan de bli goda föredömen för alla elever på sina skolor.

Social stabilitet

Idrottssatsande elever har, enligt skolornas erfarenheter, oftare än andra elever en stabil social situation. Genom ett stort inslag av idrottssatsande elever kan skolorna få en utbildningsmiljö som kännetecknas av stabilitet, lugn och arbetsro.

Attraktionskraft

Skolor i innerstaden har ofta en hög attraktionskraft utifrån sitt geografiska läge, särskilt för barn och ungdomar i grundskolans högre årskurser och gymnasiet. För att hävda sig i konkurrensen behöver skolorna i Farsta erbjuda en mycket hög utbildningskvalitet och dessutom erbjuda ytterligare mervärde som kan kompensera för det mindre attraktiva läget. Exemplet Farsta gymnasium visar att idrotten kan vara ett sådant mervärde som bidrar till att höja skolans attraktionsvärde.

III. Idrottsperspektivet

Stadens idrottspolitiska satsningar har fokus på fysisk aktivitet och motion ur ett folkhälsoperspektiv. Verksamhet för unga prioriteras och fler unga ska bli aktiva motionärer och idrottsutövare. En samlad satsning på idrott, rörelse och hälsa i Farstas hela skolsystem, från förskola till gymnasium, skulle verksamt kunna bidra till ökad måluppfyllelse. Idrottsnämnden konstaterar i VP 2010 bland annat

”En avgörande fråga för framtiden är hur idrottsrörelsen, skolan och idrottsförvaltningen ska kunna samverka för att öka den fysiska aktiviteten bland ungdomar. Den här frågan är av avgörande betydelse för idrottsrörelsens framtid och skolans trovärdighet.”

För att göra anspråk på att vara en idrottsstad i världsklass behöver staden också bidra till att skapa goda förutsättningar för talanger att utvecklas till elitidrottare på högsta nivå. Det gör staden genom att erbjuda idrottsanläggningar och genom ekonomiskt stöd till idrottsföreningar. Det finns kommuner som har en utvecklad strategi för talangutveckling och elitidrott genom samverkan mellan kommun, skola och idrottsrörelse. Med en idrottsprofil i Farsta som innehåller gymnasieutbildningar med idrott på elitnivå bör staden överväga att formulera en sådan strategi i stadens Idrottspolitiska program.

En satsning på idrottsprofilering kan bli ett verksamt medel att nå högt ställda mål såväl när det gäller folkhälsa som när det gäller talangutveckling och elitidrott.

Fler ska bli aktiva

Idrottsnämnden konstaterar i ”långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet” (Dnr: 410-478/2010) att idrottspolitiken inte når alla de ungdomar som behöver motionera och att en orsak härtill är skilda socioekonomiska förutsättningar. Nämnden har därför förordat dels att resurser fördelas med hänsyn till sådana förutsättningar och dels en ökad satsning på samverkan med skolan i aktuella stadsdelar.

Konsekvent fokusering

Genom att rörelse, hälsa och idrott blir ett gemensamt fokusområde i hela skolsystemet från förskola till gymnasium läggs en grund för att ett aktivt, rörligt och hälsosamt liv ska kunna följa eleverna upp genom hela vuxenlivet. När rörelse, hälsa och idrott också blir ett fokusområde för alla verksamheter inom Farsta stadsdelsnämndsområde skapas än bättre förutsättningar.

Samlade resurser → kritisk massa

Antalet skolor med anspråk på att bedriva idrottsverksamhet på talangutvecklings- och elitnivå är idag stort. För gymnasieskolans del innebär reformen som träder i kraft hösten 2011 en kraftig minskning av denna verksamhet. Ämnet specialidrott får endast anordnas av Riksidrottsgymnasier och nationellt godkända idrottsutbildningar, NIU. Sådana utbildningar ska tillstyrkas av specialidrottsförbund och beslutas av Skolverket. Kvalitetskraven sätts mycket högt vilket medför en avsevärd begränsning av antalet skolor som kan bedriva specialidrott. Reformen är uttryck för en statlig ambition mot resurskoncentration och effektivisering av talangutvecklingen. För att kunna bedriva nationellt godkända idrottsutbildningar som är attraktiva och håller en hög kvalitet bör staden följa verksamheten och pröva hur infrastrukturen och andra förutsättningar kan utvecklas.

Utveckling av idrottsprofileringen

Vision

Den förvaltningsgemensamma projektgruppen har, tillsammans med skolorna i Farsta stadsdel, formulerat följande vision

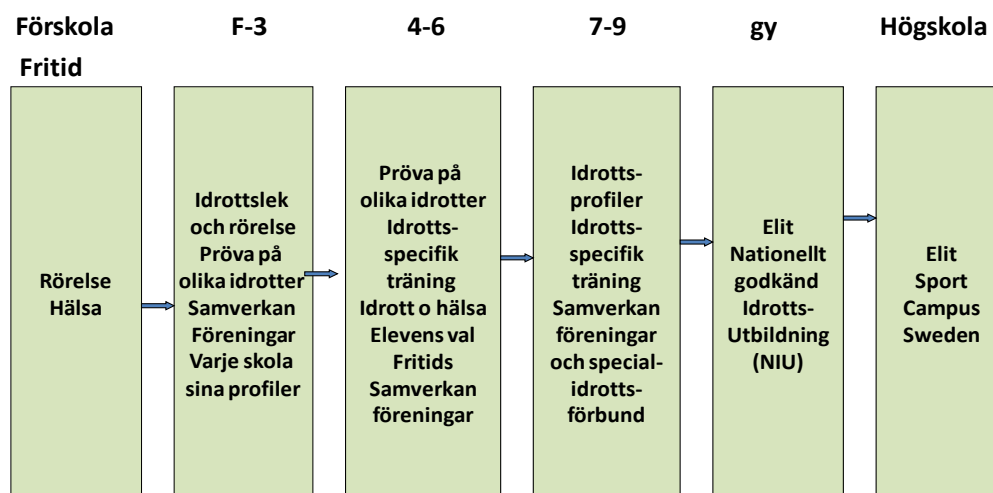
"Om tio år är Farsta välkänt som Stockholms idrottsnav. Här har staden, skolor och föreningar gått samman och skapat en unik miljö för idrott. I Farsta finns den bästa infrastrukturen för idrott och den bredaste ungdomsverksamheten. Skolorna bidrar till den bästa talangutvecklingen i hela staden inom många idrotter.

2030 är Farsta Sveriges ledande idrottsnav och uppmärksammat långt utanför landets gränser"

Ambitioner att utveckla idrottscentra med elitinriktning finns regionalt, nationellt och internationellt. En bärande grund för visionen för Farsta är att utveckling av hälsa, rörelse och motionsidrott såväl som talangutveckling och elitidrott ska gå hand i hand och ömsesidigt understödja varandra. Viktigt för att visionen ska förverkligas är därför

- att hälsa, motion och rörelse och idrott präglar skolorna som helhet, alltifrån förskola till gymnasieskola.

Idrottsprofilering skolor i Farsta

- att utvecklingen sker i mycket nära samverkan med lokala idrottsföreningar, med elitidrottsklubbar, med specialidrottsförbund och med idrottsakademier
- att handikappidrott för barn och ungdom med olika funktionsnedsättningar inbegrips
- att idrotts- och hälsorelaterade verksamheter förmås att etablera sig i Farsta
- att infrastrukturen för idrott i Farsta byggs ut
- att stadens ledning aktivt understödjer satsningen

Förskola och fritidsverksamhet

Stockholms förskoleplan anger att den fysiska miljön ska väcka nyfikenhet samt inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Vidare ska miljön i förskolan och dess närområde ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Uteverksamhet i förskolan är av stor vikt för att stärka barns fysiska utveckling och hälsa.

Förskolorna och fritidsverksamheten i Farsta erbjuder redan idag en inbjudande och utforskande pedagogisk utemiljö som är anpassad för lek, rörelse och fysiska aktiviteter. Miljöerna erbjuder både släta gräsytor och kuperad terräng. Förskolorna har egna, oftast stora, gårdar och närhet till grönområden, parklekar, bad och friluftsområden. Detta ger goda förutsättningar till spontanlek och fysisk rörelse. Förskolebarn i åldrarna 2-5 år, både pojkar och flickor, tar ofta egna initiativ till fotboll, landbandy, friidrott och andra lekar på förskolegårdarna. Barnen är vana att vistas ute både sommar och vinter. Utöver lek – rörelse och fysiska aktiviteter erbjuder förskole- och fritidsverksamheterna i Farsta stadsdelsområde en bredd av olika aktiviteter så att alla barn och ungdomars intressen tillvaratas. Denna bredd och goda miljöresurser kan med en idrotts- och hälsokunskapsorienterad pedagogik öka stimulansen till lustfyllda fysiska aktiviteter för barn i tidig ålder. Ett intresse som växer tidigt och som ger en naturlig utveckling till fortsatt lek och motion.

➤ Förskoleverksamhet

Utvecklingsområden

Förskolemiljön inspirerar till allsidiga rörelser och lekar som lägger grunden till en god hälsa. God kost, fysik och utvecklad motorik är viktiga förutsättningar för ett framtida idrottsutövande och är skadeförebyggande i senare åldrar. Förskolorna i Farsta har goda förutsättningar att genom lek och rörelse lägga grunden för fortsatta motionsvanor hos barnen. Förskolans har även en grundläggande roll i att ge barnen goda vanor när det gäller hygien och kunskap om hur god kosthållning påverkar växandet och kunskapsinhämtandet.

En utvecklad samverkan med fastighetsägare, föreningar och idrottsrörelse kan ge bättre kunskap om hur aktiva inom- och utomhusmiljöer och olika aktiviteter kan skapas för att stimulera barn till lustfylld lek och rörelse, balans- och koordinationsträning i förskolan. Barnen lär sig med stigande ålder förstå sin kroppsutveckling och att det är roligt att röra på sig.

Förskolorna kan utveckla nära relationer till de lokala kultur- och idrottsföreningarna med syfte att förskolebarn ska få möjlighet att på ett lekfullt sätt få prova olika kultur- och idrottsaktiviteter. Föreningarna kan även bjudas in till föräldraträffar där de kan informera om sin barn- och ungdomsverksamhet. Varje förskola kan finna de former som passar dem bäst. Någon förskola bör få möjlighet att anlägga en multisportarena som är anpassad för fyra- och femåringar.

Stadsdelsförvaltningen startar under 2011 projektet ”Friska barn” i samtliga förskoleområden. Friska barn är en metod för att främja bra mat- och rörelsevanor i förskoleverksamheten utvecklad av Karolinska Institutets folkhälsoakademi i samverkan med Skärholmens stadsdelsförvaltning. Förskolorna kommer löpande att utbildas och starta upp arbetet.

➤ Fritidsverksamhet

Utvecklingsområden

Stadsdelsnämndens fritidsaktiviteter för barn och ungdom främjar lek, rörelse och spontanidrott. Stockholms kommun erbjuder fritidsaktiviteter till alla barn från förskoleålder upp till och med gymnasienivå. Den kommunala fritidsverksamheten finns alltså med i många barns och ungdomars liv under hela deras uppväxt. Samtidigt visar aktuell forskning att idrottsverksamhet på fritid innefattar långt ifrån alla ungdomar och att motion och idrott är tydligt socialt segregerad. ”*Skillnader mellan olika sociala grupper vad gäller idrotts-, friluft- och motionsvanornas omfattning och inriktning är högst påtaglig*”. (Smak för motion, Engström 2010) Forskningens slutsatser är att medelklassungdomar i högre grad utövar idrott vilket i sin tur ger dessa ungdomar ett förbättrat hälsotillstånd och bättre livsförutsättningar än ungdomar i socialt utsatta miljöer. Särskilt utsatta tycks invandrarflickor på vissa orter vara. Fritidsverksamheten inom stadsdelsförvaltningen har utifrån detta en stor uppgift och goda förutsättningar att stimulera många ungdomars intresse för motion och idrott, ungdomar som inte har anknytning till föreningslivet eller ingår i sammanhang av organiserade aktiviteter.

Oberoende av social bakgrund är flickor i Stockholm idrottsaktiva (utnyttjar stadens anläggningar, är medlem i idrottsförening mm) i mindre utsträckning än pojkar. Stor vikt bör därför läggas vid att flickor ska få samma möjligheter och utrymme som pojkar. Därför ska det ges stort utrymme att prova på dans, rytmik och övriga idrotter som attraherar flickor.

Idrott är förutom sitt sportsliga innehåll, även en arena för möten mellan olika ungdomar och ungdomsgrupper som i sin vardag inte skulle möta varandra. Idrott

som grund för möten mellan människor bör motverka segregering och socialt utanförskap. Målet att få fler unga att idrotta är särskilt angeläget i söderort. För många ungdomar är idrotten, förutom familjen och skolan, en socialiseringsprocess som har stor betydelse för den unges självuppfattning och ansvarstagande.

Fritidsverksamhetens aktiviteter kan länkas ihop närmare med förskolan, grundskolan och föreningslivet. Fritidsverksamheten kan ha tydligare fokus på att ”fånga in” och engagera ungdomar i fysiska aktiviteter och att planera för rörelse och ”spontanidrott”. Parklekarnas och fritidsgårdarnas utbud liksom miljön i förskolorna kan utvecklas än mer för att stimulera till fysiska aktiviteter. Alla ungdomar som visar intresse för rörelse, motion och idrott bör, oavsett egna ekonomiska resurser, få möjlighet att prova på olika idrotter och få hjälp till kontakt med idrottsföreningar. Ungdomar som inte vill ingå i grupsammanhang ska få möjlighet att prova på individuella aktiviteter.

Fritidsverksamheternas pedagogiska uppgift bör vara att stärka flickors möjligheter och självklara rätt att ta de offentliga idrottsarenorna i anspråk på samma sätt som unga pojkar gör.

Ungdomar som vill engagera sig mer ska få hjälp att arbeta som förebilder och volontärer i samarbete med idrottsföreningar. Engagerade ungdomar ska, inom kommunens program för feriejobb, erbjudas kommunala sommarjobb och i samarbete med de lokala föreningarna, anordna dagkollo och sportaktiviteter för de yngre barnen på sommarloven.

Någon badplats och parklek bör få möjlighet att anlägga en multisportarena eller liknande.

Grundskolan

Gubbängsskolan (årskurs F-9) har en utvecklad idrottsprofil med inriktning mot fotboll i samarbete med Hammarby FF genom Hammarby Akademi (pojkar). Överenskommelse om samarbete har under hösten 2010 träffats också med Hammarby damfotboll. Hökarängsskolan (årskurs F-9) har likaledes välutvecklade och framgångsrika profiler, dels en bred, ej grenspecifik, inriktning och dels basket i samarbete med Polisen. Kvickentorpsskolan (årskurs 4-9) har en fotbollsprofil samt en allmän idrottsprofil.

Sköndalsskolan (årskurs 4-6) har en inriktning mot rörelse i de yngre åldrarna och har hösten 2010 påbörjat en större satsning på hälsa och rörelse i hela skolan.

Hökarängsskolan bedriver arbete med rörelse och prova på-idrott även i de lägre årskurserna.

Utöver angivna idrottsprofiler arbetar skolorna i Farsta också med andra profileringar, framför allt inom kulturområdet, t ex teater på Gubbängsskolan och musik på Kvickentorpsskolan. Skolorna avser inte att göra idrott, än mindre elitidrott, till sin enda profil. Utöver idrotten ska befintliga profiler finnas kvar och utvecklas. Även nya profiler kan komma att utvecklas i framtiden. Men skolorna avser att rörelse, motion och hälsa ska vara ett gemensamt tema för alla elever oberoende av profilering.

Utvecklingsområden

De tre skolor som har elever i årskurs 7-9 har under en tid, tillsammans med Farsta gymnasium, fört samtal om att utveckla sin idrottsatsning. Skolorna har enats om att gemensamt driva inriktning mot, hälsa, rörelse och motion för alla elever, en breddidrottsinriktning samt en inriktning mot talangutveckling för elever med håg och fallenhet för elitsatsning. De tre grundskolorna avser att fördela olika idrottsprofiler mellan sig och att samordna med Farsta gymnasium så att idrotter som också erbjuds på gymnasiet ska prioriteras. Genom samarbete mellan tränare, samträningar mm ska eleverna på grundskolorna se en tydlig röd tråd till Farsta gymnasium. Skolorna ska också lägga särskild vikt vid att välja idrotter som attraherar både pojkar och flickor. Ridning erbjuds redan idag på Farsta gymnasium i samarbete med en av ridskolorna i området. Dans, aerobics med flera aktiviteter som särskilt attraherar flickor finns med i planeringen.

Verksamhet i de lägre årskurserna är ännu inte lika utvecklad och samordnad, men ett stort intresse finns bland skolledare att driva frågan. I enlighet med principskissen ovan ska skolorna utveckla prova på-verksamhet i samverkan med idrottsföreningar och mer generella aktiviteter på temat rörelse, motion och hälsa. Intresset från föreningslivet har visat sig vara mycket stort. Flera både lokala föreningar och elitföreningar har anmält intresse för att medverka även i de lägre årskurserna.

Implementering av idrotts- och hälsosatsningen i årskurs F-9 har påbörjats och kommer att fortsätta hela 2011.

Vid sidan av organiserad idrottsträning för satsande ungdomar ska skolorna även förbättra möjligheterna till spontanidrott.

Idrottsprofileringen underlättas av en utbyggnad av infrastrukturen för idrott i stadsdelsnämndsområdet. Vid utbyggnad bör särskild vikt läggas vid tillgänglighetsanpassning så att handikappidrott kan bli en del i idrottsprofileringen. Nytorpsskolan bör då kunna inlemmas i satsningen även om skolan är belägen utanför Farsta stadsdelsnämndsområde.

Samtal förs med fristående skolor i Farsta för att få med också dessa i satsning och profilering. Särskilt ur stadsdelsnämnds- och befolkningsperspektivet är det viktigt att alla skolor i Farsta deltar.

Gymnasieskolan

Farsta gymnasium erbjuder sedan flera år specialidrott inom basket, fotboll, golf, handboll, innebandy och orientering. Verksamheten bedrivs samarbete med specialidrottsförbund och elitklubbar. Skolan har under de senaste åren även utvecklat en hälsoprofil med en rad hälsofrämjande aktiviteter för elever och personal. Den är sedan 2009 certifierad som Hälsofrämjande skola.

Under hösten 2010 har Farsta gymnasium av Skolverket, efter tillstyrkan från respektive specialidrottsförbund, beviljats tillstånd att bedriva nationellt godkänd idrottsutbildning, NIU, inom de sex nämnda idrotter där skolan idag bedriver verksamhet.

Skolan har en genomtänkt strategi kring att vara en hälsofrämjande skola för alla elever och är Hälso diplomerad. Ett flerårigt landstingsfinansierat projekt för att utveckla former för stresshantering och mindfulness i skolmiljön pågår. För elever med svårigheter i skolidrotten finns en hälsostudio där även viktcoaching för överviktiga elever erbjuds.

Utvecklingsområden

I den nya gymnasieskolan som införs hösten 2011 blir tillstånd att bedriva nationellt godkänd idrottsutbildning, NIU, en förutsättning för att få anordna ämnet specialidrott utanför de riksrekryterande idrottsgymnasierna. Utbudet av specialidrott på gymnasieskolor såväl i riket som i regionen och staden bedöms därför minska betydligt. Det innebär ökade krav på kvalitet i specialidrottsutbildningen men också ökade möjligheter för Farsta gymnasium att attrahera idrottssatsande ungdomar.

För att matcha de nya kraven behöver Farsta gymnasium utveckla sitt nätverk av idrottsanknutna specialister inom idrottspsykologi, idrottsmedicin, idrottsfysiologi m fl. Möjligheterna att erbjuda boende, värdfamiljer och mentorer måste utvecklas för att ta emot elever från andra orter. Samverkan med specialidrottsförbund och

föreningar måste utvecklas bland annat för att i alla idrotter få tillgång till bästa möjliga tränare.

Skolan behöver stärka och fördjupa sin inriktning på hälsofrämjande för alla elever och utveckla sin ordinarie skolidrott så att skolan inte enbart kommer att förknippas med elitidrott och talangutveckling.

Satsningar på nya idrotter ska samordnas med grundskolorna så att samma idrotter kan erbjudas. Nya idrotter ska självfallet också väljas i samråd med idrottsrörelsen. För idrottsintresserade elever som inte vill fullfölja egen elitsatsning ska Farsta gymnasium erbjuda utbildning med inriktning mot andra roller i idrottsrörelsen, t ex idrottsledarskap. Elever på dessa utbildningar blir en tillgång för grundskolorna genom att praktik och examensarbeten kan förläggas dit.

Infrastruktur

Kommunala anläggningar

Anläggningsutbudet i stadsdelsnämndsområdet Farsta är av varierande kvalitet, men har i flera fall under senare år underhållits och utvecklats. Någon anläggning har kommit till och fler finns med i idrottsförvaltningens långsiktiga planering.

I förvaltningens förslag till investeringsprogram till idrottsnämnden för perioden 2011 med inriktning på 2012-2014 föreslås att ett antal av listade /långsiktiga åtgärder ska kunna realiserar. Takten på när dessa kan genomföras är dock beroende av vilken ekonomi idrottsnämnden förfogar över, något som läggs fast i arbetet med respektive års verksamhetsplan.

Befintliga anläggningar:

Farsta sim- och idrottshall	(upprustas och moderniseras under 2011-2012)
Farsta idrottsplats	(upprustad och moderniserad 2004-2005, 11-manna konstgräsplan, 11-mannagrusplan, syntetbanor för friidrott, ishall, ytterligare utvecklingsplaner finns)
Gubbängshallen	(mindre idrottshall, liten idrottshall och motionsrum byggd 1958)
Gubbängens bollplan	(11-manna konstgräsplan byggd 2006)
Gubbängens idrottsplats	(11-manna grusplan/konstfrusen bandybana, 11-manna konstgräsplan/speedway, 7-manna grusplan)
Gubbängens sportfält	(naturgräs/parkområde för idrott sommartid exempelvis Eken Cup, ungdomsevenemang i handboll)
Hökarängshallen	(skolidrottshall)
Hökarängens bollplan	(11-manna grusplan)

Kvickentorps bollplan	(11-manna naturgräsplan)
Sandåkra bollplan	(11-manna grusplan)
Sköndalshallen	(fullstor idrottshall byggd 2004)
Sköndals bollplan	(7-manna grusplan)
Västboda bollplan	(7-manna konstgräsplan)

Investeringar redovisade i Verksamhetsplan 2011

I idrottsnämndens verksamhetsplan för 2011 redovisas följande investeringar för den kommande femårsperioden

Upprustning av Farsta sim- och idrottshall, start i maj 2011. (Temporär hall/ar kommer åtminstone under byggtiden vara uppställda på Farsta IP.

Konstgräsplan och eventuell fotbollshall på Farsta IP. Påbörjas 2013.

Omklädningsbyggnad på Gubbängens IP 2015.

Omklädningsbyggnad och byggnation av ett nytt ridhus på Farsta ridanläggning. Påbörjas 2014.

Utvecklingsområden

Elitföreningar inom flera idrotter har idag sin verksamhet utspridd över stora områden, till stor del förorsakat av anläggningstillgång och träningsmöjligheter. Kan staden medverka i lösningar som möjliggör koncentration kan verksamheten förläggas till Farsta. Samverkan med skolorna och god tillgång till träningsmöjligheter inom samma område är en stark lokaliseringsfaktor.

Gubbängens sportfält planeras att utvecklas till att bli ett omfattande område för utomhusidrott och evenemang med både konstgräs- och naturgräsplaner för fotboll och rugby samt omklädningsbyggnader och parkeringar. Eken Cup ska också i fortsättningen kunna nyttja området sommartid. Även andra turneringar och idrottsevenemang kan med fördel förläggas till området sommartid.

Gubbängshallen/hallarna bör på sikt kompletteringsbebyggas med ytterligare en fullstor idrottshall med viss publikkapacitet.

Gubbängens idrottsplats bör upprustas och moderniseras med nytt konstgräs. Planer finns för en hall över bandybanan, utökad omklädningskapacitet m.m. Gubbängsskolan och Engelska skolan kan där fortsätta att utveckla sina idrottsprogram.

Hökarängens bollplan bör på sikt få konstgräsbeläggning och omklädningsbyggnad.

En fullstor hall för bland annat basket i Hökarängen bör på sikt ingå i planering.

Sandåkra bollplan bör också få konstgräsbeläggning och omklädningsbyggnad.

Mindre anläggningar för spontanidrott bör finnas på skolgården i samtliga skolor i Farsta och i olika bostadsområden.

Events/evenemang

Inom ramen för en idrottsprofilering bör större idrottsevenemang, med tonvikt på ungdomsidrott, kunna förläggas och utvecklas i Farsta. Eken Cup, en av landets största ungdomsturneringar i handboll, genomförs sedan länge på Gubbängsfältet. Genom utökad samverkan med staden bör Eken Cup kunna utvecklas till att bli en turnering som uppmärksammas långt utanför handbollsvärlden.

Ett annat exempel är innebandy där en nationell ungdomsturnering kommer att arrangeras sommaren 2010 och som planeras bli årligen återkommande. Turneringen kan med fördel ha sin bas i Farsta och utvecklas av innebandyn och staden i samverkan.

På lite längre sikt

Samtliga bollplaner har konstgräsbeläggning; området kring Hökarängstoppen utvecklas för skidsport, motionsidrott och friluftaktiviteter; Gubbängsfältet är ett komplett idrotts- och evenemangsområde; området runt sjön Magelungen är ett naturligt friluftsområde som också rymmer en komplett roddstadion och ridanläggning m.m.

För att stärka idrottsprofileringen i Farsta kan idrottsnämndens tidsplan för ny- och ombyggnation av anläggningar ses över.

Enklare boendeformer eller kanske ett "idrottshotell" i området runt ett tillskapat Farsta sportcentrum skulle på sikt ytterligare stärka idrottsområde Farsta.

Idrottsrörelsedrivna och privata anläggningar

Inom flera idrotter finns planer på såväl regionala som nationella och internationella satsningar på talangutveckling. Centra eller Akademier ska byggas med träningsanläggningar, bostäder och ibland arenor som avser att attrahera de allra främsta talangerna i skol- och juniorålder. Samverkan med skola är ofta ett uttalat

och prioriterat mål i dessa satsningar. Förslagda till Farsta kan Akademier på denna nivå kraftfullt bidra till att förverkliga visionen om att Farsta 2030 är ett ledande idrottsnav. Förverkligande av sådana Akademier skulle underlättas om staden kunde anvisa mark och i övrigt vara behjälplig för att möjliggöra satsningar av detta slag. Utöver Gubbängsfältet kan området mellan Högdalstoppen, Fagersjötoppen och Hökarängstoppen utvecklas för framtida behov av idrott, motion och rekreation. Här kan allt från motions- och skidspår, fotbollsplaner och hallbyggnation samsas och områdets topografi utnyttjas på bästa sätt. Projektgruppen har bland annat fört samtal med intressenter inom tennisen om möjligheterna att förlägga en större anläggning/akademi hit. Om en ny pendeltågsstation anläggs vid nuvarande passage/övergång mellan Hökarängen och Fagersjö skulle området bli mer tillgängligt för fler stockholmare också utan bil.

I Larsboda finns mark tillgänglig som kan upplåtas för kommersiell idrottsanläggning med privat finansiering.

Övrig infrastruktur

Idrottsanknutna specialister inom medicin, fysiologi, psykologi, nutrition mm kan inbjudas att etablera verksamhet i Farsta, lämpligen i Farsta centrum eller i anknytning till någon Akademi.

Universitet och högskolor kan inbjudas att medverka i idrottsprofileringen bland annat med forskning kring påverkan på befolkningens hälsa, på talangutveckling och träning i olika åldersgrupper mm.

Tillgång till bostäder för inackorderade elever bör anskaffas. Förvaltningarna bör samverka med fastighetsägare i Farsta för att kunna erbjuda sådana bostäder.

Farsta stadsdelsförvaltning, idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen föreslår att Farsta stadsdelsnämnd, idrottsnämnden och utbildningsnämnden godkänner förslaget till idrottsprofilering i Farsta stadsdelsområde enligt uppdrag från kommunfullmäktige inom ramen för visionen för Söderort 2030, och överlämnar det till kommunfullmäktige. Förvaltningarna föreslås få i uppdrag att löpande rapportera det fortsatta arbetet med idrottsprofileringen.